

पशुपती बिकाशकोषका सदस्य र भट्ट

लेखक प्रकाश पौड्याल

प्रसिद्ध महाभारत कथामा एउटा प्रसंग छ । जस मध्ये मुख्य तीन संदेश कुनैपनी नैतिकवान हूँ व्यक्तीले बूझनु आवश्यक हुन्छ । जब पान्डपहरु तिर्खा मेटाउन भनी तलाउमा निहूरिन्छन् तब धर्मराज यक्षको भेश धारण गरि विभिन्न प्रश्न गर्न थाल्छन् । अन्त्यमा भाईहरुको असफलता पछि यक्षले युधीष्ठीरसंग प्रश्न गर्छन् । भन युधीष्ठीर धर्मको सफलता कसरी संभव छ ? सफल जवाफकोरूपमा युधीष्ठीर भन्छन्, धर्मको सफलता दानमा संभव छ, लोभ र दरीद्रता कुधर्म हो । अर्को प्रश्नमा उनी सोध्छन्, 'अल्छी' के हो ? युधीष्ठीर भन्छन्, धर्म प्रती बेवाशतानै अल्छीपना हो । त्यसोभए विश्वको सबैभन्दा आश्चर्य के हो त ? युधीष्ठीर भन्छन्, विश्वको सबैभन्दा आश्चर्य मानीसको मृत्यु प्रतिको ज्ञान हो । हामी सबै एकदीन मर्नु पर्छ र यो सबैलाई थाहा पनि हुन्छ तर हामी सबैले यस्को बेवास्ता गर्छौं, लोभ गर्छौं र संकलीत अर्थ मृत्युपर्यन्त लाने दिवास्वप्न देख्छौं ।

प्रसंग हो पशुपती बिकाशकोषको । आज जुन व्यक्ती पशुपती बिकाशकोषका सदस्य र अध्यक्ष छन् तीनै व्यक्ती कुनै दिन संचार

माध्यममा यसै भन्दै प्रबचन दिने गर्दथे । तिनिहरुलाई पशुपतीभित्र कति दक्षीणा चडाईन्छ, ती दक्षीणा कसरी चडाईन्छ, र कसरी बाडफाँड हुन्छ, राम्रो हेक्का हुनुपर्छ । यिनीहरुलाई मानीशको सरदर आयू ८ सय महिना पनि हुँदैन भन्ने कुराको ज्ञान पनि हुनुपर्छ, त्यसमध्ये पनी ६ : ७ सय महिना त यिनीहरुले बिताईसकेको हुनु पर्छ । पशुपतीनाथ क्षेत्र नत भट्टको हो, नत यीनका पुख्यौलीको । यो त हामी नेपालीहरुको हो । यिनीहरुलाई हामीले संचालनको मात्रै जिम्मा दिएका हौं । तर बिडम्बना या दुर्भाग्य हिन्दू धर्मको यती सानो ज्ञान पनि नभएका 'पाखन्डी' हरुलेनै यस्को जिम्मा लिएका छन् ।

अर्कोतर्फ यिनीहरुलाई प्रशस्त दक्षीणा दिने ब्यापारी बर्गको कुरा गरौं । ब्यापारको सफलता बजारमा हुन्छ । अनी बजारको सफलता उपभोक्ताको वस्तु खरीद गर्ने क्षमता निर्भर रहन्छ । करोडौंरुपैयां एउटा भट्टलाई दक्षीणाकोरूपामा चडाउनु र विदेश निर्यात गर्नु भन्दा विभिन्न बिकास क्षेत्र वा उनीहरुकै मजदुरको हितमा लगाउंदा, त्यसमा लाभान्वीत व्यक्तीहरुको क्रय शक्ती बड्नजान्छ, र फलस्वरूप

बजार बिस्तारभई रास्ट्रीय उत्पादनको साथै
उनीहरुकै नाफामा बृदी हुनपुग्छ । यो चर्क
अर्थसास्त्रको साधारण एवं महत्वपूर्ण सिदान्त हो ।
यसलाई ब्यापारी बर्गले बूझनु पर्दछ ।

पशूपती मन्दीरको यस वास्तवीकतालाई
बेवास्ता गर्नको पछाडी यस कोशका
स्चालकहरुको कूनीयत हुनुपर्छ । यीनीहरुले
भट्टबाट रकम संकलन गर्न सक्ने प्रबल संभावना
देखीन्छ, अन्यथा एउटा धार्मीक क्षेत्रमा यस
किसिमको अनियमीतता संभव थिएन । स्वर्गीय
राजा बिरेन्द्रबाट करोडोंको सम्पती विदेशमा
जम्मा गरीयो तर अन्तमा उनी एकलै गए । हामी
नेपाली गरीबनै रह्यौं यहीनै हामी सबैको सत्य
हो । अतः मृत्युको वास्तवीकताको बोध गर्नु र
लोभ नगर्नु, सक्दो दान गर्नु हामी विधार्थी,
ब्यापारी, कर्मचारी, नेता, राजा र भट्ट सबैको
परम् धर्म हो । दरीद्रे भट्ट रे अल्छीे पशूपती
बिकाशकोषका संचालकहरुले धर्मकार्य सुरु गर्नुमा
राम्रो हुनेछ, अन्यथा प्रचलीत भनाईे बिनाशकाल
बिपरीत बुद्धीे चरीतार्थ हुनेछ ।